

ПОСИЛАЙМО НАШИХ НАЙМЕНШИХ ДО УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕДШКІЛЛЯ

Дорогі батьки! Нехай заклик Світового Конгресу Вільних Українців у справі української мови увінчається успіхом.

Союз Українок Америки закликає вас: Запишіть ваших дітей до українського передшкільня! Наша народна приповідка каже: „Нагинай галузку поки молода!”

Подіємо список місцевостей, де при відділах СУА існують світлички для дітей дошкільного віку:

Влада	Місцевість	Голова відділу	Учителька світлички
7	Акрон, Огайо	Катя Мартинюк-Бісел	Аня Трела
97	Бакфалло, Н.Й.	Мирослава Макогон	Надія Бергенсток
99	Вотергайт, Н.Й.	Надія Сембрат	Орися Калка
78	Вашингтон, Д.К.	Марта Терельська	Христина Суляжницька
61	Виппани, Н.Дж.	Ярослава Мулик	Оксана Станько і Іліана Паславська
38	Денвер, Колорадо	Надія Вінич	Таня Вінар
53	Дітройт, Міч.	Ольга Іванюк	Оксана Федорович
76	Дітройт, Міч.	Кеєна Кучер	Мирослава Баранич
116	Ірі, Па.	Дарія Меккей	Марія Джеймс
89	Кергонсон, Н.Й.	Стефанія Барановська	Катя Філіс
12	Клівленд, Огайо	Надія Делчаківська	Оксана Басидицька
33	Клівленд, Огайо	Іванна Шарула	Марія Антоніо
108	Нью Гейвен, Конн.	Валентина Чудовська	Оксана Опісник
106	Нью Гейвен, Конн.	Христина Мельник	Катя Бамбер
30	Нью Йорк, Н.Й.	Оксана Порошко	Марта Пушка
83	Нью Йорк, Н.Й.	Варта Бачинська	Лілія Андрушніч
120	Рочестер, Н.Й.	Леса Теліга	Марта Еліні-Бруер
6	Чикаго, Іл.	Анастасія Галицька	Марія Карасюк

У Ньюарку, Н.Дж., при церкві св. Івана Хрестителя з початком шкільного року 1989/90 буде відкрита цілоденна українська заборонка (Дей Кер Сентер).

Ольга Третьак,
виховна референтка СУА

С. Шкафаровський виступить в Миській опері Нью Йорку

Нью Йорк. — Оперний співак, бас Стефан Шкафаровський, виступить у гольфів, басовій ролі, жреця Сарастро, Моцартової опери „Чарівна флейта” в Миській опері (Лінкольн Центр).

В літньо-осінньому сезоні виступить він тричі: п'ятниця 15-го вересня (8-ма год. вечора), субота 23-го вересня (2-га год. по полудні) і в неділю, 1-го жовтня (1-ша год. по полудні).

Квитки вступу можна набити при касі опери. Це важлива і рідкісна культурна оказія послухати молодого українського співака-соліста в американській опері міста Нью Йорк.

С. Шкафаровський.

„Самопоміч” в Чикаго стала темою великого оголошення

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Широкопопулярний американський тижневик „Нью-вік” у своєму числі з 21-го серпня 1989 року помістив на цілу сторінку оголошення Об'єднаного фінансового кредитування спільнот Америки (КЮНА). На ньому бачимо великий портрет українського підприємця Юрія Малишевського, а на задньому плані групу його персоналу із ресторану, якого він є власником, з усміхненою жінкою у вишиваній блузці.

До цього фотомонтажу видрукована розмова поміж Ю. Малишевським і президентом Української

Кредитової Кооперативи „Самопоміч” в Чикаго Романом Мишком на тему позики, яку Ю. Малишевський отримав від „Самопоміч” на початок свого підприємства. На закінчення вміщена реклама для забезпечення, яка охоплює кредитові спільноти в ЗСА і яким користується Ю. Малишевський як і мільйони інших членів кредитівок.

Як інформують, це оголошення буде вміщене у 17 популярних американських журналах і є доброю рекламою для українського поселення, а зокрема для українських кредитових кооператив, які так гарно розвиваються на терені ЗСА.

С. Комірний і І. Раковський — остої хору „Думка”

Нью Йорк (О. Г-ка). — Після дуже успішної поїздки хору „Думка” до Європи та його активної участі у величавих концертах з нагоди 1000-ліття Хрищення України, які відзначали глибоку релігійність українського народу в діаспорі та в краї, диригент Семен Комірний почав дуже інтенсивно готувати хор до ювілейного концерту. Якраз тому, що ювілейний концерт буде відзначенням не тільки 40-ліття хору „Думка”, але також 95-ліття найстаршої заслуженої організації, якою є Український Народний Союз, великим бажанням диригента є, щоб концерт назначений на 17-го вересня у престижній залі Ейвери Фішер Голл випав найбільш величаво.

Від часу створення хору „Думка” проминуло багато років. Коли порівняти працю ентузіастів і „запалених”, повних посвяти творців хору „Думка” з працею їхніх наслідників і диригентів 70-их років, слід завважити певні різниці. В перших роках приїзду емігрантів на нові місця поселення, помімо багато важких умов і матеріальних обставин, було все ж таки більше часу на приготування виступу хору. Дві або три проби на тиждень для хористів, тоді виключно жителів „лантану”, які не мали автомобілів, телевізії ні літніх домів — можна було легко відбувати. Проблеми, з якими стурнулися далеко віддалені від центру співаки почали впливати поступово на фреквенцію і ріст хору. Тому треба висловити признання для тих диригентів, які з одною пробою на тиждень або двома, крім свого музичного зна-

І. Раковський.

С. Комірний

було легко відбувати. Проблеми, з якими стурнулися далеко віддалені від центру співаки почали впливати поступово на фреквенцію і ріст хору. Тому треба висловити признання для тих диригентів, які з одною пробою на тиждень або двома, крім свого музичного зна-

ДИСКРИМІНУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОЗАХИСНИКІВ

Торонто. — До канцелярії СКВУ прийшов лист від Ірини Калінець, в якому вона пише:

„Леся Мартин, дочка відомої української активістки Львівського регіонального відділення Народного Руху України за Перебудову Ганни Мороз, позбавлена права вчитися в університеті.

Г. Мороз — член координаційної ради міського об'єднання НРУ, член Львівського відділення „Меморіалу”, одна з керівників ініціативної групи жіночого християнського об'єднання — Марійського Товариства „Милосердя”, організаторка колонії віруючих на першотравневій демонстрації у Львові, Мелебнів та акції голодівки віруючих греко-католиків українців у Москві. Неспроможні помститися на матері за її активність, україножери помстилися на дочці: на останньому усному іспиті з української мови Леся було виставлено незадовільну оцінку. Наскільки тенденційно-несправедливою є ця оцінка свідчить те, що Леся здала письмовий іспит з цього ж предмету на відмінно; крім того, була вона в 1988-89 роках слухачкою загальної Педагогічної Академії для школярів та Малої Академії (профіль-філології) при Львівському університеті, де виявила відмінні знання з усіх предметів і отримала похвальну грамоту за реферат „Княжна”. Не маючи змоги виставити не-

задовільну оцінку на письмових іспитах, поскільки вони задокументовані, ексменатори під тиском кабелів помстилися на Лесі на іспиті усному.

Ця тактика не нова, саме так поступали з дітьми українських правозахисників у брешівсько-сусловські роки. Як бачимо, продовжується вона й нині — це не дивно, адже застійний апарат в Україні не змінюється, а Львівським університетом й надалі керує відомий своїм українофобством ректор Чугайов — той, що два роки тому домігся звільнення з праці відомого вченого, професора Б.М.Задорожного, лише за те, що його дружини відвідав брат — Владика УКЦ Володимир Стернюк.

Члени Ініціативної групи Марійського Товариства „Милосердя” у Львові протестують українських жінок у діаспорі взяти під свій захист Леся і допомогти їй здобути освіту. Лише так, спільними силами, ми зможемо захистити наших дітей від сваволі, дискримінації, знущання з боку властивимих. Наші діти — талановиті, чесні, чисті діти — повинні мати право на освіту. Підтримайте Леся своєю ласкавою опікою, увагою, допомогою — і вона віддячить вам в Україні своїм талантом і працею.

Адреса: Мартин Леся Ярославна, УССР, Львів-22, вул. Першого Травня 241, кв. 32”.

Померла Марія Кедрин-Рудницька

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Тут у місцевому домі для старших померла в дні 28-го серпня 1989 року Марія з Поповичів Кедрин-Рудницька на 90-му році життя, дружина ред. Івана Кедрин-Рудницького довголітнього співробітника редакції „Свобода”, видатного громадського і політичного діяча.

Похорони на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж. відбудуться в четвер, 31-го серпня ц.р. із похоронного заведення Бромірского в Джерзі Сіті.

Книжка „Батькові Тарасові — Батько Союз” — вже розсилається читачам

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Починаючи з понеділка, 28-го серпня цього Шевченкового року, союзом членів та передплатників щоденника „Свобода” висилається книжка „Батькові Тарасові — Батько Союз”, яка нещодавно вийшла у Видавничстві „Свобода”, як поклін патронів УНСОЮзу, коштом теж ювілята — Українського Народного Союзу, в рік 95-й від часу його заснування.

Багатоілюстрований 191-сторінковий збірник, в мистецькій обкладинці Богдана

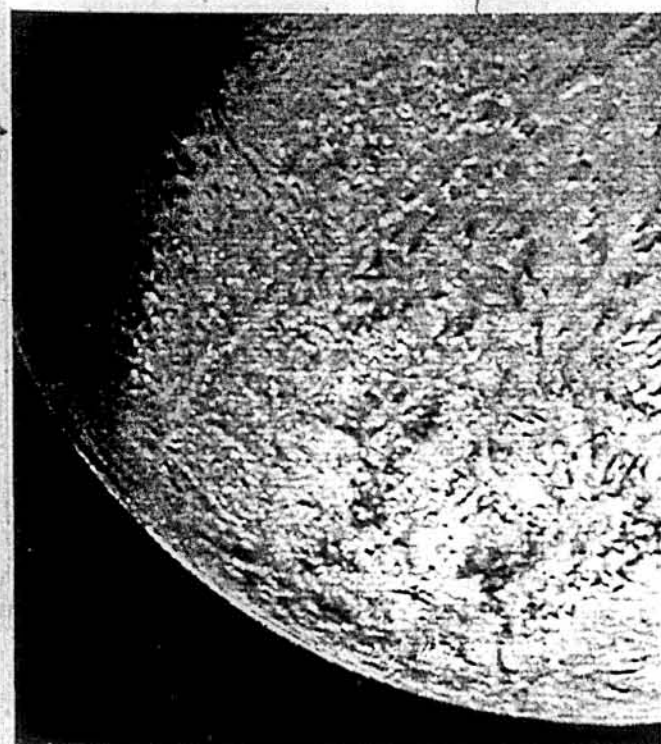
Титли, містить кільканадцять вибірок із творчості самого Кобзаря, включно з перекладом О. Стефановича Шевченкового „Безталанно” (Тризни), та писання двадцяти відомих авторів, серед яких бачимо Остапа Тарнавського, Миколу Руденка, Вадима Скуртовського, Ярослава Падюха, Петра Одарченка, Івана Голівського, Любов Колєнську, Миколу Степаненку, Анну Власенко-Бойцун, Михайла Кучера, Людмилу Воляйську, Ярослава Климівського, Ілліу Гомонка, репортажі Іванни Савицької та Наталії Кібець; і на закінчення — вірші Яра Славутича і Василя Яшуня.

Збірник появився в цей рік 175-річчя від дня народження Кобзаря 15-тисячним накладом і коштує 10 доларів. Якщо хтось із відборців збірника „Батькові Тарасові — Батько Союз” неспроможний заплатити цю наперед невелику суму, то Український Народний Союз просить прийняти цю книжку про Шевченка як подарунок від Батька-Союзу і не відсилати книжки назад, щоб цим не збільшувати коштів висилки Видавництва.

П. РУБАН В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — В суботу, 9-го вересня ц.р., о год. 5-й по полудні, тут у великій залі Українського Народного Дому, виступить з доповіддю новоприбулий з України після 20-річного перебування в концтаборах Совєтського Союзу відомий провідний діяч Петро Рубан на тему „Україна і діаспора — духово культурні та економічні зв'язки”. Після доповіді запити та дискусія.

„Вояжер” пересилає на землю ряд цікавих світлин

Світлина Трітона переслана на землю із віддалі 330,000 миль.

Пасадена, Каліф. — „Вояжер” ч. 2, кружляюча міжпланетна ракета, що мандрує вже від 1977 року з зовнішньої сонячної системи, пересилає тепер незвичайно цікаві світлинні із своїх зустрічей з іншими планетами, які захоплюють не лише науковців, зокрема астрономів, але і ціле населення ЗСА, що пильно слідкує за усіма звітками. Досі у своїй міжпланетній подорожі „Вояжер” ч. 2 відвідав усі планети, в останніх двох посилаючи на землю знаменні світлинні Трітона, Нептуна. Світлинні показують два світляні кола довжину Нептуна, про які досі астрономам не було відомо, як також вибухові вулкани на Трітоні, які правдоподібно є виповнені нітрогеном, плинним газом, що викликає вибухи цих вулканів.

Усі знімки, що їх „Вояжер” ч. 2 пересилає на землю, є незвичайно виразні та точні і за ними слідкують в наукових осередках Каліфорнії. Як заявив д-р Едвард Стон з Технологічного інституту, „Вояжер” ч. 2 має досить сили та пальної, щоб кружати в міжпланетній системі ще далі, ніж 25 років. Він кружить із швидкістю 38,000 миль на годину, на південь від сонячного екватору в системі усіх інших планет і їх місяців. „Вояжер” ч. 1, що кружляє, рівночасно підноситься понад горішній кінець сонячної системи від 1980 року, а дві інші міжпланетні ракети летять у напрямку двох протилежних кінців.

Після переслання знімків з Юпітера і Сатурна в сімдесятих роках, вони переступили орбіту найдалі положених планет в 1983 році.

Науковці, які планували ці пошети міжпланетних ракет, передбачують, що „Вояжер” ч. 2 переступить геліопавузу коло 2012 року, а після того буде продовжувати своє кружання недалеко Молочної Шляхи і сентуально приблизиться до зірки Барнада в 6,500 році.

Вступ на фільм — 5 доларів; для дітей і студентської молоді — 3 долари. Чистий дохід з висвітлення фільму призначений на викінчення монументального фільму про Україну під заголовком „Україна в Огні”.

У СВІТІ

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Філіппін Фідель Рамос заявив на зустрічі з представниками громадських груп, що він виступає за поступову ліквідацію американських військових баз. „Все повинно розвиватися поступово, крок за кроком”, — сказав Рамос. — Не може бути й мови про те, щоб ліквідувати бази одним махом”. Міністер оборони сказав, що військові бази ЗСА протягом останніх десятиріч служили гарантом свободи мореплавства в Південно-Східній Азії, забезпечуючи безпеку неконуністичних країн. ЗСА мають на Філіппінах дві великі і чотири малі бази. У вересні 1991 року минає термін дії американсько-філіппінського договору про бази. Багато філіппінських організацій виступає за те, щоб не продовжувати договору.

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТ ЗАХІДНІ дипломати, сімом голландцям і вісьмом італійцям, заарештованим у Празі за участь в демонстрації 21-го серпня, в річницю розгрому „Празької весни”, наказано залишити межі Чехо-Словаччини. Всі звільнені покарани грівнено. Звільнені також два австрійські телевізійні оператори і семеро з дев'яти заарештованих медиків, що брали участь в демонстрації.

АФГАНСЬКІ МУДЖАГЕДІНИ відкинули „мирний договір” Наджібулли, заявивши, що він пропонує старий договір в новому упакуванні. Представник афганського уряду у вигнанні Н. Лефарс заявив, що так звана мирна пропозиція Кабулу — це набір збанкрутованих ідей, відкинутих афганським опором. Відомо, що Наджібулла закликав до проведення виборів протягом шести місяців припинення вогню. Крім того, він запропонував скликати мирну конференцію з участю Афганістану, Ірану, Пакистану, Ідії і Китаю, а також Совєтського Союзу і З'єднаних Штатів як гарантії угоди.

МОСКВА РІЗКО КРИТИКУЄ НАЦІОНАЛЬНІ РУХИ У ПРИБАЛТИЦІ

Москва. — Центральний комітет КПСС випустив у суботу, 26-го серпня, комунікат з різким осудженням національних рухів у Прибалтиці, назвавши їх „проявом гістерії”, і попереджуючи, що дальший розвиток подій може привести до громадянської війни.

Комунікатом ЦК відкривалася у суботу увечері телевізійна програма новинок „Час”, а в неділю його надрукували всі щоденні газети.

„Справа зайшла надто далеко. Вірус націоналізму загрозив життєвим інтересам всього совєтського народу”, — сказано в комунікаті кремлівського керівництва.

„Правда”, „Ізвестія” та інші совєтські газети надрукували за останні тижні ряд різко критичних статей про події в Латвії, Литві та Естонії. Комунікат ЦК КПСС ніби підсумовує цю критику.

Комунікат критикує партійних керівників трьох прибалтійських республік, бо вони „починають підспівувати націоналістам”, і різко накидається на комісію Верховної Ради Литви, яка минулого тижня оголосила незаконною анексію Литви Совєтським Союзом. Висновки литовської комісії, сказано в комунікаті ЦК КПСС, „ліють воду на млин сепаратистів” у республіках Прибалтики.

Комунікат ЦК КПСС був

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПІДГОТОВКА ДО ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО СВЯТА У ВАШІНГТОНІ

Вашингтон. — Від січня ц.р. інтенсивно розвивує працю окремий об'єднаний громадський комітет для спільного та центрального відзначення 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка та 25-річчя побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.

Комітет, який був покликаний до дії Науковим Товариством ім. Т. Шевченка, Українським Конгресовим Комітетом Америки та Українською Американською Координаційною Радою, запланував крайове відзначення тих двох річниць на суботу, 7-го жовтня ц.р., у Вашингтоні.

Програма почнеться соборним Мелебнем у полудне біля пам'ятника Т. Шевченкові й продовжуватиметься о год. 3-й по полудні в аудиторії однієї з місцевих шкіл.

Програма передбачує виступи чоловічого хору „Прометей” з Філадельфії під диригентурою Михайла Дябога, бас-баритона Степана Шкафаровського та Студії Мистецького Слова Ліді Крушельницької. За мистецьку програму відповідають Л. Крушельницька та д-р Ігор Конєвський.

Комітет очолюють голова трьох організацій цього свята: д-р Ярослав Падюх (НТШ), ред. Ігнат Білінський (УККА), та д-р Іван Філіс (УАКР). Організаційну комісію очолюють: Мирослав Шмігель, Ігор Со-

Під час наради комітету (сидять, зліва): д-р І. Серамт, А. Гелетей, ред. І. Дябога, д-р Я. Падюх, Е. Стахів, Л. Крушельницька, І. Лисогір, д-р І. Конєвський; (стоять): М. Галів, М. Шмігель, І. Сохан, Павленко, І. Винник, Р. Данилюк, д-р Ю. Солтис, М. Савицький.

ПІСЛЯ ОБРАННЯ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ Польщі Тадеуша Мазовського, президент ЗСА Джордж Буш надіслав йому поздоровчу телеграму, обіцявши, що американська Адміністрація зробить все можливе, щоб допомогти новому урядові перебороти труднощі.

СВОБОДА

FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda (201) 434-0237. FAX (201) 434-0238.
Subscription: 1 year \$40.00 6 months \$22.00 3 months \$12.00
UNA members 1 year \$15.00 Change of address: \$1.00 Make check or money order payable to Svoboda.

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зворот до демократії у Польщі

Коли у висліді Другої світової війни, Сталін зламав рішення Ялтинської конференції й у Польщі заведено комунізм, до року (1946) 90 відсотків польської економіки були націоналізовані. Зроблено це згідно з доктриною Карла Маркса і його послідовників про монополію Компартії на всю продукцію і розподіл. Коли після першого генерального секретаря Компартії Владислава Гомулки прийшов до влади Едвард Герек — і тоді дещо покращали відносини. Перестали переслідувати Католицьку Церкву, з якою від сторіч тісно пов'язані поляки, — дозволили на приватну сільську господарську або на добровільне творення кооперативних господарств. Але розподіл зерна, добрива і ріпничих машин залежав від партійно-державної адміністрації і тому приватна земельна власність була фікцією. У Польщі, як в усіх комуністичних країнах, економіка швидко темпів котилася вниз. Це диктовало спеціальність комунізму — збіднювати кожну багату країну й вигодожувати кожний ситий нарід. Україна зазнала на собі той страхотливий експеримент у 30-их роках, коли прислужник Сталіна Лазар Кагановіч пераив примусову колективізацію винищенням заморених сім мільйонів хліборобів. У Польщі нема такого чорнозему, як в Україні, але в роках між двома світовими війнами існував у Польщі назагал добробут. Лиш внутрішня політика національної асиміляції і закордонна політика територіального максималізму була препогана.

Коли в минулий четвер активіст „Солідарності” й видатний діяч Католицької Церкви Тадеуш Мазовецький став першим за 44 роки демократичним прем'єром, він і всі його земляки, із них на першому місці лідер „Солідарності” Лех Валенса знали, що та їхня політична перемога безвартна, коли не прийде поправа економічної ситуації. Перші виступи названого нового прем'єра розумні. Він кількакратно підкреслює (також в інтерв'ю кореспондентам італійського великого щоденника „Іль Мессаджеро”), що може стати добрим або поганим прем'єром, але не буде прем'єром „декоративним”. Після того, як сойм затвердив його величезною більшістю голосів — він явився у президента генерала Войцеха Ярузельського. У відповідь на бажання успіху Ярузельський — Мазовецький відповів: „Мій успіх залежить від вашої допомоги”. Свою першу офіційну промову до народу розпочав словами: „Хочу бути прем'єром усіх поляків”. Валенса і Мазовецький, вся польська демократична верхівка, здають собі справу, що коли військові і поліція є все ще в руках комуністів і коли в лісах Польщі все ще стаціонарована советська армія нби для забезпечки зв'язку із Східною Німеччиною та Чехо-Словаччиною — не можна користуватися гурра — патріотичними, націоналістичними фразами, які тільки провокували би ворога до брутальної реакції, а треба покищо співпрацювати з Компартією, без такої бо співпраці неможливо досягнути найважливіше: покращання економічної ситуації.

Мазовецький у першому дні свого урядування заповів-те, чого Горбачов не сказав за чотири роки своєї влади: поворот до приватної власності, до приватної ініціативи і суперництва. Це „абв” економічного устрою всіх вільних демократичних країн. Комуністична пропаганда від півсторіччя з презирством горлає про „гнилий капіталізм” і про „антиреволюційну буржуазію”.

Перехід з комуністичної системи на демократичну у господарстві ще трудніше, як такий перехід у політиці. Економічний монополі був у руках комуністів. Десятки тисяч осіб треба змінити, треба очистити державу від партійних галапасів. Це нелегка процедура і годі перевести її протягом днів-тижня. Польська валюта, в 1919-1939 роках була досить сильна (5.20 рівні одному доларові) — тепер безвартна. Треба великого застрику чужих капіталів, треба масовою напливу чужинецьких інвестицій включно з перевищенням на крайовий терен чужинецьких фабрик і різних компаній, — що на малу скраю вже почалося в СРСР і в самій Польщі. Треба теж змінити атмосферу. Вона зміниться, бо вже в найближчих днях державне радіо й телевізія переходить в руки демократичного уряду. Горбачов у гіршій ситуації, як Ярузельський, бо має сильнішу опозицію у правому крилі партії й усього величезному партійно-бюрократичному апараті. Тому в СРСР Карло Маркс і Володимир Ільч Ленин все ще недоторкане табу. Але поки не скинуть з п'єдесталу Маркса-Леніна і не проголосять повороту до приватної власності, приватної ініціативи і суперництва — не можна буде санувати хвору економіку. У Польщі заповіли це — до реалізації ще далека дорога.

Своїми плянами перебування, московської комуністичної тюрми народів, Михайл Горбачов набрав багато галасу на весь світ. Уже четвертий рік, як він сіє на найвищий кремлівський стілець і проголошує плани гласності, перебудови і „демократизації” Советського Союзу, то про них пише і говорить, дослібно, весь світ, як вільний, так і комуністичний.

Про те чи Горбачову вдасться перевести перебудову в СРСР і витягнути її з економічної пропасти, до якої довели її комуністичні ватажки за 70 років їхньої влади — думки серед західних советознавців, політиків: одні кажуть — вдасться, і то значна більшість, а інші кажуть, — що ні. При цьому можна заважити цікавий факт, що майже всі керівники головних держав Заходу — Америка (ЗСА), Великобританія, Західна німеччина, Франція, Італія — вірять, чи принаймні вдаються, що вірять, що Горбачову вдасться переправити його плани перебудови і готувати допомогти йому своїми бльйонними капіталовкладками і позиками; натомість більшість советознавців, тобто політичних знавців, що студіюють політичні і економічні відносини в Советському Союзі,

Степан Женецький

ЧИ ГОРБАЧОВУ ВДАСТЬСЯ ПЕРЕВЕСТИ ПЕРЕБУДОВУ?

твердять, що плани Горбачова перебудови не вдаються. Дуже цікаві думки в справі перебудови Горбачова, висловлені на сторінках американського журналу „ЮС Нюз енд Ворлд Репорт” провідний знавець — советських справ, Северин Бялей, директор Дослідного інституту міжнародних змін, що діє при Колумбійському університеті в Нью Йорку.

Перебудова — пише Бялей, — нахочиться у великих клопотах, загрожена, правдоподібно, багатьма її супротивностями. Гласність (більша свобода критики) і Горбачовські обіцянки спричинилися до великих, драматичних сподівань як самих росіян, а ще більше поневолених народів. Однак політичні поступки, і видаються економію не тількищо не йдуть впарі з обіцянками і очікуваннями, але вони ще погіршилися: демократизація політичної системи пішла до ступеня, що спричинила страх і ненависть між партійними головами, однак не настільки, щоб завести підставові зміни і

себе.

Гласність, справді, дала досить багато свободи, як на советській обставині. Але советська інтелігенція заявляє, що ця гласність має обмеження — цензура діє далі, редакторам наказують, що деяких справ не можна навітлювати.

Рівно ж вибори депутатів Парламенту і до Вищої Ради, останньої весни, виявили справжнє змагання. Але пізніше виборці зрозуміли, що ці вибори не були насправді вільні і демократичні. Одна третя депутатів була вибрана партійними організаціями — насправді, призначені партією. Діюча парламентарна установа, Верховна Рада, є більше консервативним тілом, ніж конгрес народних депутатів.

У республіках, вміжчасі, неспокій збільшується широтою і гостротою — на зливання Горбачова і наперекір його закликам до спокою. Що спеціально непокоїть Горбачова, так це те, що поодинокі націоналісти, які хоч подекуди і змагаються один з одним (вірмені і азербайджанці, грузини і абхазці), але всі однозгідно виступають проти московських гнобителів, в яких вони вбачають причинників всіх своїх лих.

(Закінчення на стор. 4)

Богдан Винар

Нові видання Українського Академічного Видавництва

Протягом останніх 10-ох років Українське Академічне Видавництво випустило біля 15 англомовних праць з ділянки українознавства, в тому числі монументальну історію української літератури проф. Чижевського та серію „українських класиків у перекладі” за ред. проф. Луцького, як наприклад, Коцюбинського „Тіні забутих предків” чи Куліша „Патетична соната”. Українське Академічне Видавництво також є представником Інституту Українських Студій на американському терені і всі видання Інституту можна набути у нас. Як декому відомо, УАВ є відділом відомого видавництва „Лайберіс Анлімітед”, що спеціалізується у довідковій літературі і монографіях для бібліотек, та видає до того часу понад 500 праць, що відомі не тільки на нашому терені, але і в цілому світі.

У зв'язку з т.зв. перебудовою в СРСР та цікавими процесами на українських землях, що покликло ще перебудувати під егідою Шербицького, вирішено поширити видання деяких праць, зокрема з суспільствознавства. Як відомо, ще в 1955 році у видавництві Колумбійського університету, появилася відома праця проф. Дж. Армстронга про український націоналізм. Д-р Армстронг, один з найбільш відомих американських советологів, є автором низки інших праць, в тому „Советська бюрократична еліта” (на прикладі комуністичного апарату України), „Політика тоталітаризму”, „Советські партії в часі Другої світової війни” та ряду інших. Праця про український націоналізм здобула дуже прихильні рецензії у міжнародній советознавчій періодиці і сьогодні належить до невеликої кількості класиків з цієї ділянки, поруч таких відомих праць як проф. Барггорна про советський російський націоналізм (Оксфорд, 1956) чи проф. Пайпса про створення Советського Союзу (Гарвард, 1957). В 1963 р. вийшло з деякими доповненнями друге видання праці Армстронга, що скоро розійшлося на міжнародному ринку і в 1980 році Українське Академічне Видавництво видає передрук цієї праці, який також уже розійшовся. У зв'язку з подіями на рідних землях та появою низки нових праць-проф. Армстронг опрацював третє видання цієї монументальної монографії і вона появляється з нашого видавництва вже восени цього року. Праця значно поширена, матиме біля 400 сторінок та складатиметься із 14 розділів і ряду обширних додатків з репродукціями відпо-

відної документації. Як зазначає автор у передмові до третього видання — протягом останніх 35 років став доступним: ряд документів, як наприклад, німецькі урядові чинники перевели декласифікацію документів що відносяться до часу Другої світової війни вже після 1963 року і ці багаті джерела використовували автори, як також нові советські праці та ряд мемуарної літератури, як наприклад, багатотомне видання „Літопису УПА”. У третьому виданні український читач знайде ряд нових висновків про розвиток українського націоналізму, в тому також і про сучасне положення на рідних землях та роллю української політичної еміграції.

Поруч з проф. Армстронгом появляється друге видання відомої української громади — „Модерні українські короткі новели”, що є двомовною антологією ряду відомих письменників, з поширеною передмовою і пошерецією проф. Луцького. Перше видання цієї праці появилася ще в 1973 році і її наклад повністю вичерпав. Вантології читач знайде український і англійський тексти таких авторів як Стефанік, Винниченко, Підмогильний, Хвилювний, Косинка, Гуцало, Яновський, Вігноровський і інші.

У грудні або січні 1990 року появляється також довідник — „Україна: бібліографія англомовних праць” автора цих рядків. Праця матиме біля тисячі сторінок і критично обговорюватиме всі важливі наукові праці, які відносяться до української проблематики. В праці буде поміщено також біля 350 докторських дисертацій з відповідними анотаціями, а друковані монографічні матеріали матимуть відсилки до опублікованих рецензій — англійською мовою як і також численні згадки наукових праць, що появилися на згадану тему і українськими і інших мовах.

Крім згаданих праць Армстронга, Луцького і Винара, Українське Академічне Видавництво підготувало і ряд інших праць, що появляються в 1990 і 1991 роках. І так, наприклад, вже завершується редакційна підготовка біографічного довідника д-ра Ігора і Наталки Соновичів про українських композиторів і музикологів, як і також англомовний переклад відомої трилогії Лепкого — „Мазепа”. Обговорюються можливості перевидання англійською мовою ряду історичних і економічних праць, що появилися в 1920-их роках, як і також творів українських письменників, що їх знищили советський режим в 1930-их роках.

Михайло Воскобійник

ДІЯТИ ДЕМОКРАТИЧНИМ ВСЕНАЦІОНАЛЬНИМ ФРОНТОМ

(Перспективи на тлі X сесії УНРади)

Стає все більше очевидним, що УНРада мусить бути в центрі розбудови мостів між діаспорою і Україною шляхом посилення активізму, вірніше „наступального активізму”, на обох сторонах кордонів України. Це наслідок спрямованості, справжнього сенсу існування і діяльності УНРади. Не глорифікація минулої діяльності уряду УНР (чого ще надто мало. Лишмо це історикам!), ведення людей вперед по шляху конкретної програми дії у цей унікальний, неповторний час, який він виявився для польських, мадярських, російських діячів — (Сахарових і Ельцинних), вірменських грузинських, мусулманських, — прибалтичських борбів.

Тут знаходяться невідкладні завдання для середовища, що входить до УНРади, для всіх органів ДЦ УНР, а особливо для пресо-вих органів середовища УНРади. Позитивне ставлення до суверенізаційних домагань в Україні, популяризація їх — основа основ правильної, реалістичної орієнтації в наш час. Йдеться про здійснення конкретних, безпосередніх завдань, що ведуть до успіху кінцевої мети — незалежності, а не до безплідних ура-патріотичних деклямацій і абстракцій.

Щоб еміграція мала позитивний вплив на діяти України треба, щоб вона сама була максимально упорядкована, треба, щоб вона мала свого власного впливового речника в лиці УНРади й СКВУ, з авторитетом яких числилися б в Україні.

Всупереч скептицизму, що відкидають дощільність політичної діяльності діаспори, бо, мовляв, нема для неї реальних підстав, а виставлення людей вперед по шляху конкретної програми дії у цей унікальний, неповторний час, який він виявився для польських, мадярських, російських діячів — (Сахарових і Ельцинних), вірменських грузинських, мусулманських, — прибалтичських борбів.

Як і всякий здоровий організм потребує, щоб усі його органи гармонійно функціонували, так і політичні завдання українського національного організму не можуть бути зазначені. Український політичний світ мусить діяти кожний раз стосовно до нової ситуації в Україні і у світі, виконуючи невідкладно йому властиву роллю.

Наслідком довгих, але успішних зусиль в імені КУППО д-ра Зенона Гордицького та в імені ДЦ УНР Президента Миколи Лівницького й проф. Івана Самійленка дійшло не лише

до скликання X сесії УНРади, а й, найголовніше, ухвалення сесією глибоких перемін, що стаються в Україні, як позитивних явищ. Це називаємо оправданим поворотом до кращого в українській ексильній політиці на теперішньому етапі.

Важливим наслідком сесії був прихід нового керівництва до органів ДЦ УНР: на віцепрезидента — Миколи Плав'юка, на голову УНРади — Михайла Воскобійника, на голову Виконавчого Органу (Уряду) — Івана Самійленка. Особливо важливо, що організаційна підбудова для ДЦ УНР розширена тепер за рахунок ряду політичних середовищ із їхніми понаддесяток пресо-ними органами (називаємо їх нашими „дивізіями”), що досі були поза УНРадою.

Якщо перед сесією діяти ДЦ помилково робили наголос на „обезпартійність” УНРади, то сесія привернула стан, що його партійні організації займали з часів створення УНРади (1948), коли вони становили основний організаційний фундамент для ДЦ УНР. Життя показало, що партійні організації виявилися живучими факторами українського національно-політичного життя в діаспорі. Виявилось, що їх легко не закрити! Сесія привернула нормальний стан, як це існує всюди в світі, коли партії несуть відповідальність за хід державно-політичного життя нації, а не організаційно-аморфні безпартійні кола.

Закінчення буде.

Степан Куропас:

УКРАЇНА В ПЛІНАХ ЯПОНІЇ

(На тлі книжки „Там, де сонце сходить”)

Відомий економіст Мальтус з початку XIX століття порушив питання страху, що виникає у зв'язку з перенаселенням людства. Він заявив, що його студії вказують на те, що кожних 20 років населення світу подвоюється і може настати голод. Війн, що могли б припинити перенаселення, не буде, а „пророки” метеорології і кліматології висувають посуху в багатьох чорноземних країнах та повені в бідних. Ентомологи твердили, що з приводу згаданих тут катастроф з'являться саранча і не буде средств її поборювати. Ще як я був студентом політехніки в Празі в роках 1920-1924, предмет науки, що завався народне господарство, радив студентам добре вивчати науку фітопатології і ентомології, бо треба буде агрономам і лісникам боротися зі шкідниками і хворобами рослин, як теж думати про досліді як збільшити посівну площу зернових рослин, видайність насіння і не допустити до інвазії азійських комарів, хрущів і сарани.

На грані XX століття, коли німецький канцлер Бісмарк зібрав німців з різних князівств і територій Пруссії до однієї Німеччини, почався відомий німецький похід на Схід („Drang nach Osten”). Німці шукали колоній в Африці, Азії, шукали морських баз — як Кіюочав у районі японської будучої імперії, здобули навіть архіпелаг Королів на Тихому океані. Англія, яка вже володіла океанами, створила базу Вей-Гай напоти Японії в Китаї. Німецькі магнати заперили собі землі Балтійського моря, а російські царі, від Катерини-Другої (за Шевченком „Второї”), починаючи щедро ділили землю для великих і малих землевласників німецьких князів родів. Князь Мекленбург-Стреліц, дістав за безцінь 30,000 десятин чорнозему в полтавській губернії. Інша царина єдиної невідомої забирали всіх німців, які шукали землі і „лебенсрауму”, бо індустрія витискала їх з малих господарств, і примушувала поселюватися над річкою Волга в її середній течії. У тому районі постало велике поселення німецьких баварців, т.зв. „Волга дойче”. В часі Другої світової війни поволзьких німців Сталін виселив за Урал, а після пакту Ріббентроп-Молотов Німеччина взяла

їх до Німеччини на працю для воєнної індустрії. За царату німецькі „бавари” дістали великі наділи землі в херсонській і таврійській губерніях. Навіть Австро-Угорщина поселила німців у Семігороді (Зібенбурзі) в Буковині, були теж німецькі колонії в Галичині, ось хоч би Винники біля Львова і Кранцбург у Дрогобичині. Карпатські ліси мали теж своїх лісових баронів. Це все робила Німеччина зі страху перед перенаселенням, працю яку мав докінчити Гітлер для імперії, що мала існувати 1000 років. Що сталося — відомо. Мусоліні теж шукав „лебенсрауму”, йому також не вийшло.

Російські царі поширювали свої простори на всі чотири сторони світу, а найбільше теж на Схід, де дійшли до Тихого океану, перепили протоку Берінга, окупували велику територію Аляски, і мали в плані йти Канадою аж до Монреалю. На тому шляху стрінули Японію, яка зачала свій „Дранг нах вест”.

Аляску продала Росія Америці за 7 мільйонів і приготувалася розширити свої посілості коштам Китаю, бо від 1709 року, від Полтавського бою Росія не зустрічала поважного конкурента аж натрапила на Японію, яка готова була вже 1905 року. Японський генерал Того розгромив російську флоту адмірала Рожественського із флоту лише два кораблі доїхали до Владивостоку на Зеленому Кліні.

Від того току Японія взяла гострий протиросійський напрям і шукала союзників. А що таких вона не могла скоро знайти, вступила до Комінтерну і ввагалася довший час, чи виступити проти ЗСА, які не радо бачили, як Японія поширила свою владу на 1,000 островів Тихого океану.

Організація Українських Націоналістів не шукала простору, лише хотіла вже раз здобути самостійну і соборну Україну, бо нове покоління хотіло сповітати Заповіт Шевченка. Організація шукала союзників. Ворожо поставилися до планів ОУН всі окупанти земелі України, бо навіть русофільська Чехо-Словаччина, залюблена у „Велике Руско”, неприхильно ставилася до прагнень Карпатської України мати власну державу, а відтак прилучитися до вже на папері злученої України з 22-го січня 1919 року.

З покітним Омеляном Сенником-Грибівським під час його довгого перебування в Америці я раз мав нагоду розмовляти на тему союзників України. Я заявив Грибівському, що гитлерівська Німеччина, яка нищить всі понижуючі тратати для себе на мою уяву не нищить Берестейського договору України. Криду німцям, криду й українцям зробила альянти. Але полковник Бізанц, який

служив УГАРМі, раз на вершинній конференції ОУН заявив, що Німеччина не допоможе Україні, хоч допоможе хорватам і словакам, бо українці ніколи не дали доказу, що вони їх люблять.

В 1918 році німці помогли прогнати большевиків з України, уклали Берестейський мир, а українці не дотримувалися мирового договору, вбивали німців (ген. Айхгорн), то важко буде переконати німців що вони змінилися. Іхній фюрер не хоче мати української армії, закінчив полк. Бізанц, що мав свій фільварок у селі Золотковичі біля Гусанова мостовського повіту.

Японія яка мала добру розвідку, шукала приятелів. В Празі була німецька політехніка, в якій була японська академічна громада. Японські студенти, які були на етаті держави харчувалися в харчівні Студентського Дому, що ним управляла американська Місія методистів. Чому багаті студенти Японії (всього декілька) харчувалися в дешевій харчівні — видно, що мали причину. Я пригадую собі вивіску в Студентському Домі під назвою „Три відітні”, і був на одному з них, хоч відітні були російською мовою. Не пам'ятаю докладно, про що там була мова, але чув, що українці Сибіру сусідують з Японією і є їхніми приятелями. Студентам з України не йшло про Сибір вони думали як свого часу наш маестро Йосиф Гріняк сказав у Чикаго жартома: „Треба було через Київ йти на Львів, а не навапки”.

Японія підготувалася до опанування Монголії, а Росія збудувала далекосхідно залізничну сітку і створила окрему державу Манчжу, якою адмініструвала тепер при допомозі білих росіян, що разом з національним урядом Китаю прогнали війну і втекли на острів Формозу, де створили сильний уряд і добру економіку та мріють колись висадитися на сушу Китаю і заволодіти ним. Досі в Європі Японія через своїх амбасадорів в Італії і Німеччині — Осіма-Сан і Шіраторі-Сан мали зв'язок з хорватською націоналістичною організацією Усташі, що мала свій вишкільний табір на островах Ліпарі на північ від Сицилії. Італія платила за вишкіл, а навіть давала стипендію студентам; згідно з проф. Онаньєм, таку стипендію отримав студент Михайло Мушницький. У таборі Усташі переходив вишкіл полк. Гузар-Колодзінський, який загинув у Карпатській Україні, як командант збройного опору Січей проти мадярів. Хорвати відносилися дуже прихильно до українців, а генерал австрійської армії Кватерник навіть якийсь час допомагав вишколювати усуусів!

Закінчення буде.

П'ЯТЬ НАЙБІЛЬШИХ американських підприємств, що мають крамниці з харчами, проголосили тепер, що вони не будуть продавати молока та інших молочних продуктів, які походять з молока коров годуваних експериментальними генетичними середниками, що збільшують кількість молока.

З УВАГИ НА ТЕ, ЩО зближається час науки в коледжах та університетах, зроблено тепер дослідження як впливає на молоді життя в університетських гуртожитках. Показується, що життя в змінених від домашніх обставин сильно впливає на психічний стан молоді, а з цим на спроможність добре вчитися. Серед вчених причин психічної напруги на першому місці стоїть вістка про смерть в родині, а на другому у дівчат небажана тяга. Шойно на 15-му місці важливості є злі ступені в науці.

В АМЕРИКАНСЬКІЙ ГЕЛЬСІНКСЬКІЙ групі відбувся виступ завідувача його дослідницьким відділом Кетрін Фіцпатрик, яка провела місяць в СРСР як перекладачка і консультант групи канадської радіомовної корпорації Сі-Бі-Сі і побувала, між іншим, у ленінградській в'язниці „Хрести” і в таборі під Ленінградом. За словами К. Фіцпатрик, яка взимку відвідала політичний табір ч. 35 під Пермю, канадці заплатили міністерству закордонних справ СРСР „за послуги” 15,000 доларів, однак все одно не змогли потрапити в два місяці, передбачені в контракті, — у табір під Казанню і в знамениту Чистопольську в'язницю. Канадцям пояснили, що в тих місцях ув'язнення „напружена ситуація” і що влада побоюється, щоб чужинські гості не стали закладниками. Як розповіла Фіцпатрик, з телефонічних розмов з представниками Народного фронту Казані вияснилося, що ніяких заворушень там не було, але канадці змушені були погодитися на те, що їм пропонували і вони відправилися в „Хрести”, де багато років тому сидів нинішній чоловік Фіцпатрик — дисидент Александер Шатравка, який нині проживає у Нью Йорку.

У СПРІГІЛІ, РОЗТАШОВАНОМУ на південь від столиці стеїту Юта — Солт Лейк Сіті, відбувся четвертий щорічний фестиваль народного мистецтва, в якому взяли участь 350 танцюристів і музикантів з 12 країн. Вперше в історії фестивалю кілька його учасників зникли, рішення залишитися у З'єднаних Штатах Америки. Президент ради директорів фестивалю Брент Геймонд повідомив, що серед тих, які зникли, є і українська танцюристка 32-річна Світлана Кириченко. Вона вийшла з дому у супроводі представника американських властей і від того часу перебуває у невідомому місці, куди її помістило Управління імміграції і натуралізації ЗСА.

Після Другої світової війни в Західній Німеччині створено Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС). Першим осідком ОМУСу був Аугсбург, пізніше Регенсбург.

У зв'язку з переселенням до ЗСА, Канади, Південної Америки й Австралії, Об'єднання на якийсь час припинило свою діяльність, і відновило шойно після смерті Володимира Блавацького.

Осідком відновленого ОМУСу стала Філадельфія, яка мала ту позитивну рису, що якраз у Філадельфії й околиці було найбільше колишніх професійних акторських сил, а крім того і в сусідньому Нью Йорку проходила жвава театральна діяльність.

У відновленому ОМУСі головними були Юрій Кононів, Володимир Пашаровський, Євген Левицький і Ліза Чепіль як діюча голова.

Від часу відновлення Об'єднання до сьогодні воно може похвалитися показаними позитивними результатами своєї діяльності, а також і окремі його члени.

1975 року Об'єднання Мистців Української Сцени видало під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка книгу діалогів українського театрального мистецтва (1915-1975) п. н. „Наш театр”, том перший.

Авторами книги є члени ОМУСу; їх 50 крім ще інших осіб, що мають якесь відношення до театру. Багато матеріалів є історичного значення і вони вийдуть в історію українського театру. Другий том цієї цінної й цікавої книги вийде ще восени цього року, про що буде своєчасно повідомлено в нашій пресі.

Згадавши діяльність окремих членів ОМУСу за час його відновлення, слід сказати, що свої книжки видали Йосип Гіряк, д-р Григор Лужницький (обидва члени НТШ), Ірина Лаврівська, Олег Рудаків, Леся Лисак, Оксана Рудаків, Іванка Язичинська-Климовська, Ярослав Климовський та інші.

Друкувалися у журналі „Літопис Бойківщини” Роман Тимчук і Микола Кавка-Мамай. Кавка крім цього друкувався у пластових виданнях, він же і співробітник „Ліса Микити”. У нашій пресі друкувалися Гіряк, Пашаровський, Ільків, Тимчук, Курило, Радванський, Головка, Івасівка, д-р Шумський, Язичинська, Климовський, а О. Лисак був у редакції наших двох щоденників у ЗСА, був співробітником журналу і поза Америкою.

Володимир Королик проявив себе в кераміці, що була оригінальною, як формою і кольором, так створеними на ній узорами.

Володислав Клек-Клеківський став сценарістом Метрополітаної опери в Нью Йорку і там же вибився на чільне місце. Лисак-Куріцька виступала в серії американського фільму. З-

Торонто — новий осідок ОМУСу

Група акторів на могіл В. Блавацького під час з'їзду ОМУСу у Філадельфії в червні ц.р.

нон Осінчук працює в „Сі-вік Театр” у Форт Вейн.

Валентина Переславська провела лекції із солістами американського балету та з тими, що приїздили до ЗСА на гостинні виступи.

Рома Прийма-Богачевська відбула успішне турне по Європі із своїми самостійними балетними виступами.

С. Шумський і С. Чорний стали професорами американських університетів, а Р. Василенко — викладачем нуклеарної фізики в Алта Віста, Канада. Юрій Лаврівський зробив навпаки — покинув педагогічну працю в гімназії і пішов на сцену.

Свідомість того, що суше вичислювання прізвищ є менш цікаве, це одна річ, а друга — у зв'язку з трансляцією ОМУСу такі годяться зробити це на цьому місці, тим більше, що від Торонто починається черговий період ОМУСу.

Отож, вертаючись на власне подвір'я, пригадаємо, що театральними ансамблями і студіями керували: Гіряк і Добровольською, Пашаровський, Борис Дніпровий і Євгенію Чайкою, Грінвальд, Емілія Кулик, Крушельницька, у Канаді режисерами були: Теліжин, Бельський, М. Левицька, Довганюк. Проєктанти сценічних костюмів: Крушельницька, Пашаровська, М. Левицька.

Крім ансамблів, що діяли довше, були й короткотривалі ансамблі, призначені на одне турне (Юрій Кононів) або на дво-трилітні сезони в горах чи над морем (Пашаровський) наспів із Климовським).

Був час, коли давали про себе знати з виступами естрадного характеру Гіряк, як „Гриць Зозуля” і Довганюк, що показував цього типу в іншому плані. Оригінальними й широко відомими були: Микола Поєдлок, Язичинська (виконуючи свої тексти говором галицького простолуддя), Радванський, як Юзко Калафатюк і Степан Магмет. Добрими гумористами виявили себе Оксана і Ярослав Рудаківичі. Ще до сьогодні свої дотепні тексти читає Микола Кавка-Мамай. Між іншим, Язичинська з чоловіком виступали теж у Франції й Англії.

Великий успіх мав вокальний дует Валя Калин-

Магмет й Іванка Кононів. У них була велика зіспіваність, зумовлена добром голосів, інтерпретація, репертуар і сценічна поява. Періодичні виступи Іванки Кононів заслужують на особливе відзначення з уваги на її унікальний голос й інтерпретацію виконуваних пісень та мистецьку подачу тексту.

При цій нагоді слід згадати жіночий квартет „Верховину” з Торонто під мистецьким керівництвом Оленки Глібович (тепер діє жіноче trio). В ЗСА існували аж три чоловічі квартети — у Баффало „Трубадури з Ніагари”, в Нью Йорку „Веселі волохити” і „Каравана”.

У Філадельфії радіограму веде Еєдока Дичко-Блавацька вже близько три десятиліття. В Торонто в одній з наших радіограм проявляє себе Борис Дніпровий, у Баффало Ірина Лаврівська.

Радіограма в Лос Анджелес напевно відчувала брак д-ра С. Шумського (він тепер в Австралії).

Присмемо згадати трудолюбного Бориса Дніпрового. Він із своєю покійною дружиною Євгенією накрутив два фільми серед складних, невідрадних обставин у перших роках після Другої світової війни у Франції, не згадуючи тих, що їх уже накручував у Канаді. Серед платівок, що їх випустив, слід звернути увагу на ті, в яких він є виконавцем, автором і композитором. Особливості його пісень є мелодичністю і створення настроя. Його син уже віддає працю в канадських і американських фільмах під прикриттям прізвищем Данко, ефектно володіючи французькою й англійською мовами.

З вокалістів згадаємо (тих, що їх собі пригадаємо) — Липецьку, Козольську, Цегельську, Черняхівську, Ярославича, Добрянського, Чаплинського, Рейнарівича, Гоша, Богачевського, Юлію Шашаровську, Мацюків.

Відрядним явищем є те, що місце старших вокалістів займають молоді таланти. Останнім часом дають про себе знати ті, що виходять на ширшій горизонт — Ольга Болдир-Талін і Степан Шафаровський.

На більших урочистостях виступали Йосип Гіряк, Віра Левицька, Ліза Чепіль, Лідія Крушельницька, Клавдія Кемпе-Гош, Євген Курило, Володимир Кавка, з молодших Р. Книшницький. З нагоди дат урочистого театру вишановано Йосипа Гіряка, Віру Левицьку, Людмилу Сердюк, Володимира Шашаровського, Лізу Чепіль, Марію Лисак і мою скромну особу, коли мені було 75.

В одному з наших з'їздів брав участь американський фільмовий актор, українець Мазуркевич-Мазурки й запам'ятався нам своїми цікавими й веселими розповідями (очевидно українською мовою) про свої фільмові епізоди. Наприклад, граючи роль польського сержанта на підпиту мав заспівати якусь українську. На це режисер відповів „вот диференс” і Мазуркевич заспівав „Взав би я бандуру”.

Навіть цей неповний перелік мистців нашої сцени та їхньої діяльності створює якийсь образ читачам, що цікавляться виявами всіх ділянок української культури.

В зв'язку з цим відчувається брак окремого видання, адже існували театри, в яких виступали актори, а крім них були режисери, мистецькі та музичні керівники, диригенти, хореографи, сценаристи, проєктанти сценічних костюмів, адміністраційні й технічні апарати, не згадуючи вже авторів сценічних текстів.

Нова управа ОМУСу радить як хтось із омусівців напише доповнення, головним чином про Канаду, бо цей огляд є неповний і саме тому чимало прізвищ опущено, наприклад, масо мало дано про Ніну Тарнавську, Теліжин, Бельського й ін. Відомо тільки, що з українських акторів у Канаді відзначено особливу нагородою Андрія Ількова.

У Нью Йорку свого часу виступав на сцені Роман Тимчук. Постійно дає про себе знати Степан Крижанівський, заповідаючи програми Літературно-Мистецького Клубу. У Дітроїтській діяльний є Микола Кавка. У Мюнхені — Белько, Тимченкова, Войтківська-Колінянська. У Венесуелі Люба Субота. Згадавши осіб з-поза ЗСА і Канади, бож ОМУС є світовим об'єднанням.

Було б доцільним якби хтось з управи реєстрував діяльність ансамблів української культури в діаспорі.

Найбільш цікавим і сучасним писанням у пресі є звіти із загальних зборів, тому, подарувавши собі протоколи окремих рефератів і комісій, скажемо про наші останні Загальні збори.

Слід відзначити, що вибрана на Загальних зборах Управа виявилася із проблемної праці зразковою, головним чином й Екзекутив. Багато грудь й енергії, крім голови, вклали секретар Микола Кавка, як ведучий справами, й адмін. реф. Юлія Шашаровська.

IX Загальні збори відбулися 29 травня у великій залі УЦКРК св. Архистр. Михайла в Дженкінс-тауні.

Вибрано нову Управу ОМУС на чолі з Гілярієм Кушніренком.

Після Загальних зборів учасники відвідали гріб першого голови ОМУСу, св. п. Володимира Блавацького й поклали квіти.

Зараз же після „Нескороєн” відбулася спільна вечеря в Культурному Центрі СС Василянка.

Вірно, що ОМУС під головуванням енергійного та підприємливого Гілярія Кушніренка розгорне працю із своєю силою й насагою не лише на добро українського театру, але й цілої нашої культури.

Яр. Климовський

ЗА КІЛЬКА ГОДИН ПІСЛЯ оголошення результату голосування у сеймі на ім'я прем'єр-міністра Польщі Тадеуша Мазовецького надійшла урядова телеграма, підписана Радою міністрів СРСР. У телеграмі, зокрема, говориться: „Ми висловлюємо впевненість в тому, що традиційні відносини між Польщею і Союзом Союзом основані на дружбі і всесторонньому співробітництві, будуть продовжені з урахуванням суверенітету і рівності двох країн. Ми маємо надію, що ці відносини будуть базуватися на взаємній повазі і усвідомленні відповідальності”.

У МОСКВІ У ВІСІ 84 РОКІВ помер видатний авіаконструктор Александер Яковлев. Під його керівництвом були створені 75 типів советських літаків. Кількість „Яків”, побудованих советськими летунськими заводами, становлять 66,000. Яковлев, який некролог був підписаний Михайлом Горбачовим та іншими советськими лідерами, був останнім представником плеяди авіаконструкторів, в яку входили Олег Антонов, Алексей Туполев та Сергій Ільюшин. На заході найбільш відомий літак типу Як-38 (за термінологією НАТО — „Форджер”). Це єдиний советський літак, здатний злітати з літаконосців. Він користується поганою репутацією серед західних військових експертів, які називають його „бідним родичем” англійського літака „Герріер”. Яковлев був лауреатом Ленінської премії, двічі Героєм соціалістичної праці і дівав кілька Сталінських і Державних премій.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої МАМИ І БАБЦІ

бл. п.
ЮЛІ СКВІРТНЯНСЬКОЇ
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 29-го серпня 1989 р.

в церкві св. Юра в Нью Йорку, о год. 8:30 рано

і в церкві св. Покрови в Озон Парку, Н. Я., о год. 9-й рано

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Рідною і Приятелями, що дня 27-го серпня 1989 р. на 72-му році життя відійшов від нас у Вічність наша Найдорожча і Незабуття МАМА ТА БАБУСЯ

бл. п.
ІРЕНА БІЛІНСЬКА

вдова по бл. п. Миронів, мистецько-кооперативці.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у середу, 30-го серпня 1989 р., о год. 9-й ранку в заведенні Т. Quin, 35-20 Broadway, Astoria. Служба Божя у Holy Cross Catholic Church 61-21 56 Rd., Maspeth, L. I., в відділ на православному цвинтарі св. Андрія в С. Баян Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

сини — ЮРІЙ з дружиною ПЕННІ

АНДРІЙ з дружиною АНЕЮ

внук — ТОМКО

та близька і дальша родина в Польщі, Україні, Канаді і Аргентині.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в четвер, 17-го серпня 1989 року

відійшов від нас Вічну Ватру, по важкій недугі

св. п. пластун сеньор
ВОЛОДИМИР САХРИН

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 21-го серпня

1989 року з церкви св. Николая в Торонто.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ

донька — ТАМАРА з родиною

сестра — НАДІЯ з родиною

та близька і дальша родина в Канаді

Америці й Україні.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додів.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім дозволеним.
Адреса у Мангеттені: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111
Адреса у Квінсі: 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020

КЛУБ КРУГЛОГО СТОЛА
запрошує Громадянство на
ЗУСТРІЧ ЗІ СОЛІСТАМИ
ГАЛИНОЮ ГАВРИШ — сопрано зі Львова
ОЛЕСЕМ ТЕЛІГОШ — бас-баритон зі Закарпаття
Зустріч відбудеться в середу, 30-го серпня 1989 року о год. 7-й веч. в залі НТШ 63 Четверта Ав. в Нью Йорку.

**УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА
в ЧИКАГО**

**АЛЕКСАНДЕР СЛОБОДЯНИК
ПІАНІСТ**
КОНЦЕРТ
Присвячений бл. пам'яті
Д-р ВОЛОДИМИРА КАССАРАБИ
СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1989 — год. 8:00 веч.
2320 Вест Чикаго Евеню, Чикаго, Іл.
ВСТУП — \$15.00

**АЛЕКСАНДЕР СЛОБОДЯНИК
ПІАНІСТ**
КОНЦЕРТ
Присвячений бл. пам'яті
Д-р ВОЛОДИМИРА КАССАРАБИ
СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1989 — год. 8:00 веч.
2320 Вест Чикаго Евеню, Чикаго, Іл.
ВСТУП — \$15.00

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ
95-ліття УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
та
40-ліття існування ХОРУ „ДУМКА”, Нью Йорк
ВІДБУДЕТЬСЯ
ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ
в неділю, 17-го вересня 1989 року о годині 4-й по полудні
в Avery Fisher Hall, Lincoln Center, N.Y.
при співучасті:
вокального ансамблю хору „ДУМКА”,
відомих українських оперних співаків і піаністів
та танцювального ансамблю РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

Квитки вступу продаються в українських крамницях — в Нью Йорку СУРМА І АРКА, в Ньюарку ДНІПРО, при касі в Лінолн Центр, як також поштою в УНСЮЗІ.

Reserve by Mail: Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., P.O. Box 17 A, Jersey City, New Jersey 07303

Information by Phone: SURMA 212-477-0729, DNIPRO 201-373-8783, ARKA 212-473-3550, U.N.A. 201-451-2200

TICKET ORDER FORM: Location, Price each, No. of tickets, Total price. September 17, 1989

Orchestra, Front \$30.00
Orchestra, Rear \$25.00
First Tier \$30.00
Second Tier \$20.00
Third Tier \$15.00
Grand total enclosed \$

For Concert Ticket/s enclose: coupon, payment, stamped self-addressed envelope
Mail to: U.N.A., 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Please Print: Name, Address, City, State, Zip, Day Phone, Eve. Phone, No. of tickets, Amount enclosed

Avery Fisher Hall seating diagram: Розклад місць. \$25.00, \$30.00, \$15.00, \$20.00, \$30.00

Демонстрація в обороні

І. Дем'янюк

Дня 29-го червня ц.р. з нагоди відвідин Хаїма Герцога, теперішнього президента Ізраїля і колишнього члена терористичної організації „Гэгана“, Канадський харитативний комітет для допомоги родині Івана Дем'янюка влаштував демонстрацію. Ціллю демонстрації було нагадати нашим співгромадянам і засобам масової інформації про незаконний і несправедливий показаний суд над невинною українською жертвою І. Дем'янюком. Хоч ми прийшли найкраще і таким чином зайняли найкращі місця перед Шератон Центром, де промовляв Герцог, відбувалися ще три демонстрації: проізраїльська, палестинська і „Мир тепер“, жиди проти ізраїльської політики на окупованих землях.

Наша демонстрація була організована на скору руку. Довідавшись про приїзд президента Герцога до Канади, заступник голови комітету Ігор Клофас попросив до Оттави щоб довідатися про маршрут. В наслідок того І.Клофаса відвідала поліція на праці! Демонстрацією провадив І. Клофас одягнений в однострій в'язня. Наші пляжати привертати увагу до несправедливості суду і невинності Дем'янюка. До Герцога ніхто з нас не дійшов. Його вивели замість дверима. Як і на минулих наших демонстраціях, поліція поведилася дуже ввічливо і навіть ішла на руку.

Зате про поведінку численної жидівської еліти, яка виходила зі залу і проходила побіч нас варто дещо сказати. Жінки і мушкетери рвали і топтали наші летючки та інформативні матеріали. Побачивши наші пляжати і почувши наші скандування плювали: одні на підлогу, а другі просто на демонстрантів. Так, жидівські мушкетери плювали навіть на українських жінок. І. Клофас називали „нацистом“. „Як це можливо, бо я народився в Канаді!“ Не було відповіді. Інші кричали: „Українці вбивці!“ Як доказ, що Дем'янюк винний, одна жінка підкотила руку, тикаючи на число з гачку. Ще інші кричали: „Я був там! Я його бачив!“ Беручи під увагу сучасні кроваві історичні події в Ізраїлі на незаконно окупованих ним землях, цікаво зауважити що всі люті жидівські публіки була зосереджена на українській демонстрації. Але мене це не здивувало. Пригадую як кілька років тому хорвати протестували проти депортації Артуковича до Югославії і видачі Дем'янюка до Ізраїля, жиди, особливо молоді, погрозували та ображали демонстрантів неймовірно брудною лайкою. Оден молодінець обіцяв мені:

„Ми тебе ф... нацистко і вас всіх нацистів до одного вилево!“ Описав я випадково довідалься, що це був журналіст з чільної канадської газети.

Наша демонстрація мала цілком неочікуваний успіх. І. Клофас мав інтерв'ю з ізраїльським радіо і таким чином І. Дем'янюк почув про нашу демонстрацію в своїй клітці-камері. Це його дуже підбадьорило. Про демонстрацію було згадано в ранній виданні на першій сторінці газети „Торонто Стар“ і на телевізії.

При цій нагоді хочемо подякувати всім жертводавцям і невинним співпрацівникам. Жиди в Ізраїлі і в діаспорі були переконані, що обвинувачувати Дем'янюка у вбивстві майже мільйона жидів, українці не посміють дошукуватися правди і розглядати факти, а відскакувати від нього, як від проказника. Але вони не цей раз прорахувалися завдяки нашому духовенству і людям доброї волі, які як і Дем'янюк так багато страждали під час Великого голоду і Другої світової війни. Тільки ті, що мали нагоду прочитати акт обвинувачення, транскрипти, вирок, побути на розправі або почути процес по телевізії можуть собі здати справу наскільки на процесі Дем'янюка висловлено ворожнечі і ненависті до українців. Оборона мала намір, але поки що не вистачає фондів, саме виділити на відео ті моменти, коли „тройка“, особливо суддя Левін нападав, кричав і червонів зі злости як до театру-судилища з'явилися один за одним експерти оборони світової слави: Толстой, Грент, Флін, Вагнер... Львину частину фондів на оборону в Ізраїлі зібрано в Канаді. Тут також поширено нашу сторону між засобами масової інформації.

Наш комітет в порозумінні з нашими зв'язковими по Канаді готується до демонстрацій на початок апеляційного суду. Ми також збираємо підписи під петицією до канадського уряду в справі Дем'янюка. Звертаємося до всіх наших організацій, церков і особливо до молоді нам допомогти і нас підтримувати. За допомогою інформації і з пожертвами просимо звертатися до: Canadian Charitable Committee, 2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont. M6S 1M8, tel.: (416) 534-1745.

Також просимо писати до Івана Дем'янюка. Це вже третє літо як він сидить в клітці-камері в пекельній спеці, бо температура не контролюється. Його адреса: John Demjanjuk, Ayalon Prison, Ramla, Israel.

Лесь Панасюк-Джонс

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

С. Комірний...

(Закінчення зі стор. 1)

Тяжко вкласти чимало праці й енергії, щоб хор поставити на належній висоті. До згаданих проблем додалися теж зашкварами американської музики (само по собі не шкідливе, якщо б не доводило до частинної асиміляції) і добробут, що є причиною до розвитку рідної культури. Треба було якоїсь події, щоб сколихнути цей співучий „бистрий потік“, який на певний протяг часу почав спиняти свої води. Поява енергійної молоді двадцятилітньої людини, сповненої великою любов'ю до української пісні, від якої повила вітром рідних Карпат, мала певний вплив на повернення давніх співачок і появу молодших. Семен Комірний, уродженець Закарпаття, де вже з дитинства полонила його краса української пісні. Вищу освіту, що включала вокальне мистецтво й диригентуру розпочав у Львові, а закінчив в Ужгороді, де відтак був викладачем теорії музики й хорового співу. Рівночасно провадив хор з якими брав участь в концертах і фестивалях. Після приїзду до ЗСА був у 1974 році диригентом „Молодої Думки“ та у співпраці з незалежними, невинним опікуном цього дитячого хору (в числі 120 дітей) Богданом Бідаком, добився великих успіхів. Від 1975 року С. Комірний є музичним керівником і диригентом українського хору „Думка“.

Для С. Комірного хорове мистецтво — це частина його буття, а бажання й старання дістати від хористів якнайбільше почування та, як це він дуже часто повторяє, „співу з глибини душі і серця“, у його власній інтерпретації є гідне подиву. З музичного твору, хоч би найменшого, він „вичарує“ все що лиш може, до інтимних нюансів, щоб досягнути високого мистецького завершення. Великий музичний талант та вміння передавати більше й менше виразливості слухачеві кожний музичний твір із скарбниці нашої музичної культури, яку він так високо цінить, це прикмета цієї вартісної молоді людини. Його інтерпретація в старшому опрацюванні дозволяє слухачеві найкраще зрозуміти картину представленої в музичному творі: релігійному, історичному чи побутовому, та за це йому належить признання. Завдяки його наполегливій праці „Думка“ зараз є однією з найкращих хорових одиниць в діаспорі.

З диригентом тісно співпрацює Управа хору на чолі з членом-основником, теперішнім головою Ігорем Раковським.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
УНСОЮЗУ!

Так як за час 40-літнього існування хору „Думка“ майже 15 років диригентування належить С. Комірному, так 10 років праці на пост голови належить І. Раковському. Ці цифри говорять самі за себе. Кілька разів вибір цієї самої особи на пост голови, як теж затвердження і вдерження прихорі цього самого диригента такий довгий час, свідчить про те, що праця в „Думці“ проходить гармонійно, що хористи задоволені й люблять свого диригента й голову. Коли б не було доброї співпраці між диригентом і людиною, яка очолює Управу хору, ледве чи хор вдержався б до сьогодні, відбуваючи два успішні турне по Європі та безчисленну кількість концертів.

Поборюючи перешкоди еміграційної дійсності, Ігор зумів закінчити університетські студії з ділянки кримінології, маючи небезпечну й відповідальну працю в поборюванні наркоманії. Часто ризикуючи життям, Ігор вибився на чільне місце та здобув багато відзначень і нагород. У зв'язку з його знанням мов, Державний департамент вибрав його на два роки до Європи, де він продовжував працювати в поборюванні наркоманії у співпраці з урядовими іншими держав у американській амбасаді. В часі військової служби Ігор зумів вибитися, здобуваючи ступінь полковника.

Атмосфера в домі І. Раковського дозволила йому вже змалку полюбити спів і музику. Мама його співала в різних хорах, а у його Іван Охримович був диригентом і солістом хору „Сурма“ у Львові. Не дивно, що Ігор, володіючи добрим голосом, співав спершу в дитячих і молодечих хорах, а пізніше в добрих міських хорах, чашо як соліст. Українська громада в діаспорі знає І. Раковського від років з його платівок та безчисленних виступів на танцювальних заходах, як найкращого популярного співака музики легкого жанру. Протягом довгих років, щосуботи під час сезону на оселі Українського Народного Союзу „Союзів“ рознісся мелодійний голос І. Раковського, чаруючи розтанцювані пари романтичними піснями естрадної музики. Властивий цей рід музики дуже потрібний особливо молодим людям, бо без неї молодість — не молодість, а чари кохання не такі вже привабливі. І. Раковський проявляє себе далі як соліст естрадної музики з оркестром на оселі „Верховина“ і інших.

В хорі „Думка“ Ігор заангажувався від самого початку його існування та співав вже 40 років. На пост голови І. Раковський показав себе добрим організатором і адміністратором хору, а його вроджений оптимізм і погідна влада дозволяють йому гармонійно співпрацювати не лиш з диригентом, але і з Управою „Думка“.

Чи Горбачову...

(Закінчення зі стор. 2)

Політична програма реформ Горбачова, що її проголосив на 19-му партійному конгресі в червні 1988 року, виявляє поділ влади між урядом і партією. Найважливіший поділ влади наступив між вибраним Народним парламентом і його виконавчим органом (постійною радою) з одного боку, і партійним апаратом з другого боку. Однак вибори в республіках, провінціях і районах, що були відкладені до наступного року, Горбачов мусить, під тиском страйкуючих вуглекопів, такі провести ще цього року. Отже розгортається боротьба між партією і політикою: партійні голови, або більшість їх частина, думають, що демократія пішла вже, як дотепер, досить далеко, та що партія загрожуватиме втрату контролю; натомість по стороні вимог: робітничого, інтелектуального і неслів'янських республік, панують переконання, що дотеперішній „перестройка“ — це тільки півполегші. (В цьому місці треба справити помилку твердження С. Бялей, що тільки неслів'янські республіки є незадоволені з дотеперішніх полегш для республік, з чого виходило б що слов'янські республіки — Україна й Білорусь — є з тих полегш задоволені. Навпаки: Україна й Білорусь є найбільше незадоволені, бо ті республіки найменше одержали полегш з „перестройки“). — СЖО.

А що можна сказати про перебудову в економічній ділянці? На це питання С. Бялей відповідає:

Советська система поставання найшла у тотальному розвалі. Навіть в Москві в крамницях немає м'яса, ковбас, молока, масла, яєць. Якій хліба погіршила. Навіть товарів, що є на картках, трудно отримати. Меблів бракує. Грошовий чорний ринок більше поширений, як за Брежньєва. Ціни на чорному ринку свідчать про економічне погіршення. Рік тому американський долар продавався за 6 рублів; сьогодні за американський долар платять 10 до 15 рублів. Для чужинців американські цигарки стали новою формою грошей, якими платять за таксі, чиніти послуги.

Розвал советського домашнього ринку наявно вказує на невдачу горбачовської економічної політики по обох сторонах — як по питу так і по подачі. Він зробив головну помилку тоді, коли віддав початок основних сільсько-господарських реформ — приватизації — аж до останнього року. При тому що реформа саботується нижчі партійні бюрократи. Сільсько-господарська неспроможність коріниться від низької продуктивності — до транспортування. З причини поганих шляхів та браку приміщень для зберігання до зерна, 25 відс. збіжжя в Советському Союзі, і половина овочів та ярини, не доходить до споживача.

Ділянка індустрії, яка трошки краще налагоджена, також намагається в тяжкому переїждженні стані: користь з реформ ще не прийшла, але величезний поступ в порівнянні зі старою системою, вже завважується.

Новий закон прозначений для самооплачування підприємств та який дає більшу свободу для керівників, буде в основному без значення, як довго бюрократи в Москві і в республіках не будуть відсутні від контролю. Однак брак харчів та товарів щоденного життя навівець зведуть всі реформи для збільшення продукції робітників почерез матеріальну заохоту.

Іншою великою перешкодою для советської економіки є велике число недовиконаних інвестицій (капіталоукладів). Згідно з советськими даними, час для збудування і продукції фабрики в Советському Союзі є два до три рази довший, як на Заході. Довга будова з'їдає капіталоуклад, а це спричиняє високі втрати. Горбачов наказав будувати фабрики, що забирають менше часу для побудови, але й це йому не вдалося: сума на невикінчені побудови фабрик зросла в минулому році на одну третю — знає, що стара система — сильніша, як нові економічні плани.

По стороні вимог справи представляються менш погано. Заплата і заробітки в державній економічній зростають значно швидше, ніж на це дозволяє зростання продукції. Наслідком того стрімко зростає інфляція, є загато грошей, а замало товарів. Протилежний кампанія Горбачова, що не вдалася, рівнож причинилася до нестабільності ринку. Приходи з продажу алкоголю, що творили біля 20 відс. державного бюджету, сильно зменшилися, що спричинило більший недобір, який тепер виносить 100 мільйонів рублів річно. Згідно з офіційними повідомленнями, великі видатки для заспокоєння страйкуючих вуглярів ще збільшить вистоту дефіциту.

Щодо націоналістичних проблем, — пише С. Бялей, — то ніхто ні ввнутрі, ні зовні Советського Союзу не вірить, що ті проблеми можуть бути розв'язані у визначених тепер Горбачовом межах. Економічні, культурні і адміністративні півавтономії не зможуть прияти без сильного спротиву республік, які бачать тепер нагоду для самовизначення або навіть до повної незалежності. Раніше ці пізніша, одна з них, найправдоподібніше Естонія — жадала самостійності, примушуючи Горбачова, щоб він вирішив що найважливішу проблему московської комуністичної імперії. Якщо він вирішить — ні, то такі рішення вимагатиме мілітарної окупації, яка може спричинити непередбачені наслідки, якщо б там почався збройний спротив: якщо ж він вирішить — так, тоді такі рішення створили б непередбачені наслідки для Горбачова. Тому немає чого дивуватися, що пленум Центрального Комітету партії для обговорення націоналістичних проблем відсутньо вже четвертий раз.

Сьогодні націоналістична ситуація в Советському Союзі є така як її вірно скаржуватимуть сам Горбачов перед партійними головами: „І в „Москві, і в провінції, ми мусимо одне мати добре на увазі: час даний нам на зміну ситуації, є дуже обмежений. Це істина, яка повинна нас провадити в наші праці“.

HELP WANTED

ШУКАЄМО ЖІНКУ

до опіки над 2-ма малими дітьми і легкої домашньої праці. Просимо дзвонити після 6-ої години.

Тел.: (201) 857-2704

• FOR SALE •

НА ПРОДАЖ

машини до направи взуття.

Телефонувати по 6-й веч.

518 - 732-7430

ENJOY THE VIEWS

from every room of this custombuilt raised ranch in Kerkonson. Quality throughout, 2 1/2 bds. fin. basement. In-ground pool (outside shower) on park-like 3/4 acre. 5 min. to Soyuzivka. Only \$140,000. By owner (914) 626-3376.

• РОЗШУКИ •

КЛЮЧНИК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ

народжений 1921 р., Станіславська область, Стрийський р-н, с. Стриганці, Україна. Просимо відшукати на таку адресу:

Michael Fedoriv, 308 East St. Chicopee, Mass. 01020

• SERVICE •

UKRAINIAN

TYPEWRITERS

also other languages complete line of office machines & equipment.

JACOB SACHS

251 W. 98th St. New York, N.Y. 10025 Tel. (212) 222-6683 7 days a week

ВІДИЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН ЩЕРБЕК, член УНС Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембриджі, Па., помер 7-го червня 1989 року на 70-му році життя. Нар. 1918 року в селі Горіанка, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Мері, дочку Анну Дейкс з мужем Вілліамом і внука Вілліама. Похорон відбувся 10-го червня 1989 року на цвинтарі св. Петра і Павла в Економі, Па. Вічна йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН П. РОМАНІВ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітроїті, Миш., помер 9-го липня 1989 року на 75-му році життя. Нар. в червні 1914 року в Дітроїті, Миш. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку дружину Естер, три дочки Сиді, Селі і Коні, 5 внуків і дві сестри: Стелу і Роз. Похорон відбувся в Бей Сіті, Миш. Вічна йому Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

ЮСТИНА БУРАК, член УНС Відд. 206-го Т-а „Залозорська Січ“ у Вунсакеті, Р. А., померла 26-го липня 1989 року на 92-му році життя. Нар. 15-го червня 1894 року в Галичині. Членом УНС стала 1921 року. Залишила у смутку сина Михайла, дочку Мері Павлак, 8 внуків і 14 правнуків. Похорон відбувся 28-го липня 1989 року на цвинтарі св. Стефана в Менсвіллі, Р. А. Вічна їй Пам'ять!

Леон Гардінік, секр.

КАТЕРИНА ЗЕЛІНСЬКА, член УНС Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембриджі, Па., померла 15-го липня 1989 року на 79-му році життя. Нар. 1909 року в Східній Україні. Членом УНС стала 1960 року. Її муж Федор Зелінський помер 11-го січня 1980 року. Похорон Катерини відбувся 17-го липня 1989 року на Укр. Православному Цвинтарі в Бетел Парк, Па. Вічна їй Пам'ять!

Стефан А. Іванчик, секр.

ІВАННА ФЕДОРІВ, член УНС Відд. 239-го ім. св. Юрія у Філадельфії, Па., померла 11-го червня 1989 року на 75-му році життя. Нар. 1914 року в Україні. Членом УНС стала 1979 року. Залишила у смутку сина д-ра Ігоря з дружиною Мартою і дітьми Мотрею, Маркіаном і Олесею та дочку Ксеню Коженьовську з мужем Богданом і дітьми Катрею, Лукою, Павлом і Матем. Похорон відбувся 17-го червня 1989 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філадельфії, Па. Вічна їй Пам'ять!

Оксана Гасцка, секр.

TARKA Company

26 First Avenue New York, N.Y. 10009 Tel.: (212) 473-3550

ВСІ ШКІПНІ КНИЖКИ ПРОСИМО ЗАМОВЛЮВАТИ в АРЦ. На склад книжки ВСІХ виданців. Одержите на складі виданців після телефонічного замовлення.

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в БРОНХ, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE

Управа Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника та мавзолею полагодує всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.

4111 Pensylvania Ave., SE

Washington, D.C. 20746

Tel.: (301) 568-0630

MAIL: PO Box 430

Dunkirk, MD 20754

+ ВІДИЙШЛИ ВІД НАС

ВІДИЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО А. МАКОГОН, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 22-го липня 1989 року на 68-му році життя. Нар. 11-го лютого 1921 року в Баффало, Н.Й. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Мирту, доньку Андрію з мужем д-ром Джаном Вуде, Рені з мужем д-ром Михайлом Лзем і Гелен Енн Макогон, брата Петра і дашу родину. Похорон відбувся 26-го липня 1989 року на цвинтарі Мт. Олівет в Тонаванда, Н.Й. Вічна йому Пам'ять!

Мері А. Гаврус, секр.

КАТЕРИНА КОЧЕРЕБА, член УНС Відд. 484-го ім. Траса Шевченка в Ютіці, Н.Й., померла 28-го липня 1989 року на 90-му році життя. Нар. 1899 року в селі Ілоа, повіт Стрий — Україна. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку дочку Розалію з мужем Василем Пилипчуком, внука Василя Пилипчука мол. з дружиною Даркою, внука Степана Пилипчука з дружиною Сузаною, сім правнуків, ближчі і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 31-го липня 1989 року на цвинтарі парафії св. Володимира Великого в Вайсборо, Н.Й. Вічна їй Пам'ять!

Секретар

ТАРАС КОРДУБА, член УНС Відд. 328-го Т-а „Просвіта“ в Клівленді, Огайо, помер 14-го травня 1989 року на 53-му році життя. Нар. 1936 року в Україні. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Еріку та доні Ларису і Любомира. Похорон відбувся 20-го травня 1989 року на цвинтарі Покрови в Пармі, Огайо. Вічна йому Пам'ять!

Богдан Ковч, секр.

АННА ТЕКЛЯ РЕШЕТАР, член УНС Відд. 243-го ім. св. Михайла в Чикаго, Іл., померла 30-го травня 1989 року на 45-му році життя. Нар. 1943 року в Чикаго, Іл. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Йосифа Б. мол., дітей: Вілліама, Христопора і Іану. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Пінні Парк, Іл. Вічна їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ БАНДРИВСЬКА, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., померла 6-го липня 1989 року на 67-му році життя. Нар. 23-го грудня 1920 року на Україні. Залишила у смутку мужа Дмитра, сина Павла і четверо внуків. Похорон відбувся 8-го липня 1989 року на цвинтарі св. Матей в Вест Сенека, Н.Й. Вічна їй Пам'ять!

Мері А. Гаврус, секр.

IKT KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
(212) 254-8779
Toll Free — (800) 535-5587

1989 ESCORTED GROUP TOURS

November 1 OSIN \$1888.00 14 Days Budapest (transit) — Lviv — Ternopil — Budapest Single Supplement \$220.00 3 meals per day included

FINAL RESERVATION DATE WITH A VALID PASSPORT — SEPT. 18, 1989

We are advising that the following rayons (districts) are presently open for visits with relatives/friends:

BRODY, PEREMYSHLANY, STRYJ, ZHYDACHIV, ZOLOTCHIV

ITINERARIES AND PRICES SUBJECT TO CHANGE WITHOUT PRIOR NOTICE

To: KOBASNIUK TRAVEL INC. 157 Second Avenue New York, N.Y. 10003 Enclosed is \$250.00 per person LAND PORTION DEPOSIT for 1989 Tour

Tour Name Departing USA on Name/s: Address: City State Zip Code Area Code () Tel. No.